

svima narudžbama, unaprijed prikupiti podatke i izvršiti predradnje, preporuča se poručiocima ikre, da već sada naruče posebnim dopisom kod Glavne direkcije za slatkovodno ribarstvo, Zagreb, Gundulićeva ul. 3 oplodenu smuđevu ikru.

Jedan izolovani sanduk sa pošiljkom od 25.000 kom. oplodene ikre, uključivo podvoz i trošak brzozjavke za na-

javu pošiljke, stajao je u prošloj sezoni Din 500.— Iako su stvarni troškovi bili znatno veći, ipak je jedna pošiljka oplodene ikre otpremana uz gore navedene cijene, da se propagira i uvede ova metoda nasadivanja smuđeva u otvorene vode i ribnjake.

Ing. Nikola Fijan

Ribarske vijesti iz Srbije i Vojvodine

Gajenje ribe na pričačanim poljima u Vojvodini. U vezi ostvarivanja Petogodišnjeg plana treba da se u Vojvodini iskoriste za sejanje pirinča sve one površine zemlje, koje nisu podesne za druge kulture. Te površine iznose oko 60.000 hektara. Zemljište ovih površina je slatinasto. Za vreme ranijih režima ta su zemljišta stajala neiskorišćena. Stručnim ispitivanjem ovih zemljišta sada je ustanovljeno da se ona mogu vrlo lako navodnjavati i da se na njima može gajiti pirinač. U toku su pripremni radovi, kojima rukovodi direkcija iz Novog Sada. U najkraćem vremenu biće iskopani dovodni kanali za natapanje zemljišta, a kada bude gotov glavni kanal Dunav-Tisa-Dunav posao će biti znatno olakšan i celo će zemljište od 60.000 hektara biti tada pod vodom. Zasada će biti osposobljena jedna desetina zemljišta. Voda za natapanje dovodiće se iz Dunva, Begeja, Tise i drugih reka.

Čim ovi radovi navodnjavanja budu gotovi odmah će se početi i poribljavanjem tih navodnjenih terena. Gajenje ribe u ovakvim vodama, uglavnom šarana, znatno će podići ribarstvo u Vojvodini, koje se u poslednje vreme sve više i planski razvija. To je i dalo povoda Ministarstvu poljoprivrede NR Srbije da premesti Direkciju za ribarstvo iz Beograda u Zrenjanin, koji je postao centar jedne velike okoline u kojoj ima vrlo podesnih voda za gajenje raznovrsne ribe.

Potreba otvaranja ribljih restorana u Beogradu. Privredno preduzeće »RIBA« čiji je zadatak trgovanje ribom i otvaranje ribljih restorana, trebalo bi da posveti Beogradu još veću pažnju u tom pogledu. U Beogradu, koji ima oko 400.000 stanovnika, postoje svega dva riblja restorana u kojima je uvek prevelika navala sveta. Ljudi stoje jedan drugome iza leđa da bi dobili kakvo riblje jelo, jer čim prvi gost pojede svoju porciju, mora usled navale gostiju odmah da napusti svoju stolicu, da bi drugi seo na njegovo mesto.

Otkada trudbenici masovno idu na godišnji odmor na more, potražnja morske ribe je veća nego ranije, isto tako ni potrošnja slatkovodne ribe nije skoro ništa manja.

Zasada bi bilo potrebno da se u Beogradu osnuju još tri velika riblja restorana u raznim delovima grada.

Zamena živine (peradi) za ribu. Usled slabe komunikacije sela sa većim gradskim centrima u kojima ima ili slatkovodne ili morske ribe, seljaci u Srbiji teško dolaze do te vrste hrane. Riba se u mnogim mestima rasproda već u ranim jutarnjim satima, zato seljaci ne mogu u to vreme da ribu nabave. U unutrašnjosti Srbije riba se može nabaviti bez potrošačkih karata, ali u Beogradu ona se kupuje na redovne potrošačke karte za meso.

Zato u poslednje vreme mnogi seljaci da bi došli do ribe, donose u Beograd kokoši, guske i ćurane pa ih po gostionama koje kuhaju riblja jela, zamenjuju za bilo koju vrstu ribe. Ovdje se mogu često susresti seljaci sa tunama 15—15 kg težine pa i drugom ribom, kako je

nose u sela, pošto su je dobili u zamenu za svoju živinu (perad). Slično se događa i u unutrašnjosti, gde se za živinu dobije u zamenu slatkovodna riba.

Riba na beogradskim pijacama. U poslednje vreme na beogradskim pijacama ima dosta slatkovodne i morske ribe. Ta se riba prodaje na kupone za meso. Obično se proda dnevno 500—1000 kg ribe. Ova količina ribe ne zadovoljava potražnju, jer potrošači više vole ribu nego ovčje ili kozje meso.

Od slatkovodne ribe uglavnom se prodaju samo šarani po ceni od 31 dinar kg, a od morske ribe bile su skoro sve same; girice po ceni od 25 Din po kg. Ukoliko je bilo zubataca, prodavani su po 50 Din kg.

Slatkovodna riba dovozi se iz Apatina i Ečke, a morska uglavnom iz Šibenika.

A. T.

Osnivanje novih ribarskih preduzeća u Beogradu. Izvršni odbor narodnog odbora u Beogradu doneo je zaključak na svojoj poslednjoj sednici da osnuje na svojoj teritoriji dva korisna ribarska preduzeća. Jedno bi preduzeće bilo za ribolov, drugo za nabavku i prodaju ribe.

Povod za osnivanje pomenutih preduzeća je u vezi opšteg plana za snabdevanje velikih gradova, a iz građanstva se pojavila želja putem javne štampe, da grad bude snabdevan stalno i sa što većim količinama ribe. To isto traže i mnogobrojne radničko-službeničke menze i restorani.

Preduzeće za ribolov organizovaće ribolovne brigade za lov ribe na Savi i Dunavu, eventualno i na drugim vodama. U tu svrhu biće izgrađena čitava flotila ribarskih čamaca snabdevenih motorima za brzi dovoz ribe u Beograd. U svrhu ribolova nabaviće se sve vrste potrebnog alata.

Ribarski kadar obrazovaće se od mladih ljudi koji će se teorijski i praktično usavršavati preko ribarskih tečajeva.

Za čuvanje sveže ribe biće sagrađene barke tikvare i ledenjače. Suvišak sveže neprodane ribe sušiće se ili će se soliti.

Preduzeće za nabavku i prodaju ribe stoji pred velikim zadacima oko nabavke slatkovodne ribe i iz krajeva dalje od Beograda, kao i morske ribe sa Jadrana, jer ovu poslednju Beogradani uveliko cene. Sem toga biće posvećena naročita pažnja uvozu ohridskih pastrmki.

Rasprodaja ribe vršiće se ne samo preko prodavnica na javnim pijacama, već će biti otvorene i prodavnice po raznim delovima Beograda.

Da bi se ova lepa zamisao snabdevanja Beograda ribom mogla potpuno ostvariti, potrebno je, a to se ima u vidu, da se u okolini glavnog grada što pre organizuje nekoliko većih ribogojstava na stručnoj bazi. To će biti to pre moguće ostvariti, jer upravo nedavno Ministarstvo poljoprivrede NR Srbije donelo je odluku da se IONO

Beograda prepusti veliko poljoprivredno imanje »Pančevački rit« na čijoj će površini biti moguće osnovati jedno veliko ribogojstvo. Planovi za osnivanje ribogojstva u Pančevačkom ritu već su davno napravljeni u Ministarstvu poljoprivrede, ali do danas nisu se mogli ostvariti. Moguće sada, kada sam IONO Beograda hoće da ima svoja ribarska preduzeća, ti će se planovi valjda realizovati.

Budu li ova preduzeća u mogućnosti da nabavljaju velike količine ribe, otvoriće se tokom vremena u Beogradu nekoliko novih ribljih restorana, i to bez obzira što se sličnim poslom zanima poznato poduzeće »Riba«. Otvaranje ribljih restorana zahtevaju potrebe velikog Beograda. — Isto tako tokom vremena doći će u obzir i osnivanje jedne fabrike ribljih konzervi, jer je potražnja takve robe vrlo velika.

A. T.

NAŠE RIBARSKÉ ZADRUGE

Ribarska zadruga s o. j. u Karlovcu proizvađačko-prodajna zadruga

Osnovana je u decembru 1945. god. pod nazivom Ribarska zadruga za Okrug Karlovac. Pravila su joj odobrena i registracija izvršena početkom 1946. god., kada je zadruga i otpočela stvaran rad. Nakon što je Okružni NO Karlovac rasformiran zadruga je promijenila naziv i ujedno svoja pravila saobrazila novim propisima. Nova pravila su joj odobrena u maju 1948. god.

Zadrugu su osnovala 23 člana. Zahvaljujući propagandi i kontroli nad ribolovnim vodama, ovaj broj se je brzo i naglo povećavao tako, da je koncem 1946. god. u zadrugi 305, a koncem 1947. god. 440 članova. Početkom oktobra o. g. imade ukupno 533 člana, od kojeg broja je 9 profesionalnih ribara, 60 povremenih ribara, a ostali su udičari. Ovako velik broj udičara u jednoj ribarskoj proizvađačkoj zadrugi jedinstven je slučaj u NR Hrvatskoj. Ali ova organizacijska forma se je u dosadanjem poslovanju zadruga pokazala kao uspješna, pošto je sve ribolovne interente objedinila u snažnu organizaciju te ovi rade u skladu i bez međusobnih trzavica. Po socijalnom sastavu u gornjem članstvu, pored 9 profesionalnih ribara i 60 seljaka-povremenih ribara, imade 360 radnika, 90 namještenika i 14 obrtnika.

Zadruga imade u iskorištavanju vode na području bivšeg Okružnog NO-a i to dijelove Kupe, Korane, Mrežnice, Dobre te njihove pritoke. Ovo su vrlo lijepe i raznolike vode, među kojima je Kupa dobrim dijelom nizin-ska voda sposobna za privredno iskorištavanje pa je ta glavni izvor zadrugne proizvodnje. Ostale su vode visinske, vrlo dobre za udičarstvo, ali se na manjim dijelovima Korane i Mrežnice odvija kombinirano gospodarenje.

Glavna ribarska mjesta se nalaze duž rijeke Kupe kao gospodarski najvrednije vode i u nekima od njih imade porodica u kojima se ribolov kao zanimanje prenosi od oca na sina. Centar profesionalnih ribara je Gaza naselje na periferiji grada Karlovca. Zatim po važnosti dolaze Karasi i Šišljavić u kojima je veći dio povremenih ribara, a onda Pokupska Blatina, Donja Kupčina, Ribari, Selnica, Kovačevac i druga mjesta u kojima je ribarstvo slabije razvijeno i u kojima se lovi malo ribe za tržište a uglavnom za vlastitu potrošnju. Na Korani, Mrežnici, Dobri i gornjem dijelu Kupe lovi se riba uglavnom sa udičama za vlastitu potrošnju. Ali imade i manji broj povremenih ribara koji love za tržište, a nalaze se u Bariloviću, Donjem Skradu, Končalovićima i Slunju.

Po osnutku je zadruga prišla nabavljanju ribarskog materijala i besplatno ga podijelila onim ribarima koji nisu imali alata. Ovi su izvadili alate i s njima lovili ribu,

ali su alati ostajali zadrugno vlasništvo. Radi obnove alata i pokrića zadrugnih režijskih zadrugari su ostavljali 20% prihoda od zadrugno prodane ribe, a kako je iz toga plaćen porez na promet proizvoda u zadrugnoj blagajni je u stvari ostajalo 16%. Alati su prema mogućnosti nabave materijala obnavljani i povećavan im je broj, ali su u kasnijem radu samo veliki alati ostali zadrugno vlasništvo. Danas je zadrugno vlasništvo: 2 alova (vlakace) po 80 m dužine i oko 6 m dubine, 1 laptaš od 50 m x 6 m te 1 motorni čamac od 10 HP, koji se nalazi u izgradnji. U grupnom vlasništvu imade 4 alova (vlakace) po 80 m, a vlasništvo pojedinca su 1 okača (poponašica, metnica) od 44 m dužine, 13 okača po 16 m, 60 vrški, strukovi sa 4.000 udica te nešto šajtara za lov kečera. Od plovila je motorni čamac od 2 HP, 5 čamaca po 8 m dužine 45 čamaca po 4—6 m koji su vlasništvo pojedinca, kad što je to i sav udičarski pribor.

Zadruga je najmla poslovnih prostorija te imade kancelariju, magazin i prodavaonicu (ribarnicu) u kojoj je pred kratko vrijeme izgradila betonske bazene sa stalnom cirkulacijom vode, za smještaj i čuvanje žive ribe.

Kako zadruga obuhvaća veliko područje organizirala je lokalne radne odbore u Dugoj Rezi, Slunju, Šišljaviću i Pisarovini. Radni odbor imade svoju upravu od 3—5 članova sa predsjednikom i tajnikom na čelu, a sa upravom zadruga je u redovitoj vezi. Udaljeni radni odbori u Slunju i Pisarovini ne zadovoljavaju u potpunosti svojim radom te nisu dovoljno aktivni.

Ribolov se odvija po partijama kod velikih alata, a sa malim alatima pojedinačno. Glavna godišnja skupština je donesla zaključak da se koncem 1948. god. podijele nagrade najboljim ribarima, t. j. onima koji postignu najveći ulov. Nagradu za najbolju partiju velikog alata je Din 4.000, najbolji ribar sa okačom dobiti će Din 2.000, isto toliko vrškar, a strukar Din 1.000.

Od početka svoga rada zadruga je uvela zadrugnu prodaju ribe te je po cijenama odobrenim od Gradskog NO-a snabdijevala pučanstvo grada Karlovca sa ribom. Ovog je ljeta uvela vezane cijene i proizvedena riba ide za garantovano snabdijevanje. Dok su ranije mnogi ribari krili ulovljenu ribu te samo jedan dio predavali u zadrugnu prodavaonicu a ostalo prodavali kradom uz više cijene, uvođenjem vezanih cijena je naglo porastao priliv ribe u zadrugnu prodavaonicu. Vjerojatno je da sada od ukupno ulovljene količine ribe za tržište, barem 90% ide zadrugnim putem.

1946. god. bio je ribolov na području zadruga vrlo dobar, no kroz zadrugnu prodavaonicu je prodano svega